

Sofia Lundberg (suom Terhi Vartia): Viimeinen taideteos

Koti (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/>)

/ Sofia Lundberg (suom Terhi Vartia): Viimeinen taideteos (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net:443/sofia-lundberg-viimeinen-taideteos/>)

Sofia Lundberg (suom Terhi Vartia): Viimeinen taideteos

RIITTA VAISMAA – Veriside vai rakkaus

Ruotsalaisen Sofia Lundbergin uusi suomennettu romaani *Viimeinen taideteos* aivan tihkuu tunteita. Kyse on ennen kaikkea lapsista ja äideistä, joista ei verisiteistä huolimatta ole äideiksi. Tunteellisin on hän, joka olisi mielellään vaikka kaikkien lapsien äiti, mutta joka ei voi saada omaa lasta. *Viimeinen taideteos* on viihdettä, mutta sen yllättävä loppu nostaa Lundbergin uusimman genrensä valiokaartiin.

Lundbergin joustava ja kaunis teksti sekä niin lasten kuin aikuistenkin puhuttelevat kohtalot kaappavat lukijansa imuun, joka kannattelee aina loppuun saakka. *Viimeistä taideteosta* ei malttaisi laskea käsistään. Kun kirjailijan kiitokset vielä kertovat tapahtumilla olevan siteitä todellisuuteen, ei voi kuin antaa tunteille vallan. Terhi Vartian suomennos on oivallista työtä.

Sofia Lundberg (1974) on Tukholmassa asuva tuottelias toimittaja ja kirjailija. Hänen suurta suosiota saavuttaneesta esikoisromaanistaan *Punainen osoitekirja* (1918) lähtien romaaneita on ilmestynyt lähes vuosittain. Jo esikoisessa kirjailija käsittelee samoja teemoja kuin tuoreimmassakin: lasten heitteillejättöä, päihteitä ja huumeita sekä kuolemaa.

Viimeinen taideteos alkaa Tukholman Moderna museetissa syyskuussa 2022.

Ruotsalaislähtöisen mutta hienon uransa USA:ssa tehneen taiteilijan Hanna Stiltjen näyttely on avautumassa. Hän on ilmoittanut, että näyttely on hänen viimeisensä. Stiltjeltä odotetaan aiemman tuotannon perusteella toinen toistaan kauniimpia maalauksia sekä upeita pronssiveistoksia.

Kutsuvieraita odottaa kuitenkin vain yksi mustalla kankaalla peitetty teos. Kankaan alta pilkistää kulunut ikkunan karmi. Muut salit ovat tyhjiä. Kun kangas poistetaan, sen alta paljastuu ränsistynyt lipasto, johon on kiinnitetty jos jonkinlaista sälää vanhoista taloista ja tarvekaluista. Väki on ymmällään, osa jopa vihaisia. Monet mediat haluavat tietää, missä ovat taitelijan hienot työt. Stiltje kertoo viimeisen teoksensa olevan hänen parhaansa ja ehdottomasti tärkein.

Hämmennystä herättää myös taitelijan seurassa oleva mies, joka vaikuttaa laitapuolen kulkijalta. Erityisen närkästynyt on taitelijan hienostunut agentti.

Viimeinen taideteos seurailee pääosin lapsia ja heidän kohtaloitaan. Lukujen johdannoista voi lukea samalla Hanna Stiltjen työn sisältöä. Aika ajoin palataan museoon ja siellä näyttelyn eriskummallisiin avajaisiin, jonne ilmaantuvat myös poliisit.

Tämä turha episodi on epäuskottava, kömpelydessään jopa vaivaannuttava, ehkä kuitenkin huvittava. Taiteilijasta on tehty rikosilmoitus, koska hän on ottanut luvatta taideteokseensa muutaman laudanpätkän, ikkunankehyyksen ja muuta pikkutavaraa. Häntä ollaan jopa viemässä pakkokeinoin poliisiasemalle. Kyse on kuitenkin maailmanluokan taitelijasta ja vakiintuneesta museosta.

Juonta Lundbergin teoksen heikoin lenkki kieltämättä palvelee. Taitelija pyytää tavata kyseisen talon omistajan, mikä sitten viekin teoksen parhaaseen osaan, loppuratkaisuun. Kaipa tästä olisi poliiseittakin selvitty.

Viimeisen taideteoksen alussa isoisä Knut huolehtii pikkutyttöä. Knut on joutunut ottamaan nelikuisen, alastoman ja likaisen vauvan hoitoonsa, kun tytön äitiä, Knutin tytärtä, kiinnostavat kokaiini, amfetamiini ja epämääräiset miehet. Hanna-tyttönen elää onnellisena vaarinsa kanssa vaatimattomassa mökissä. Eloa varjostavat joka toiseksi lauantaiksi sovitut äidin vierailut, jotka useimmiten tuottavat pettymyksen. Eläväinen tyttö unohtaa murheensa heti, kun hän saa kynän tai pensselin. Hanna maalaa ja piirtää lähes koko ajan.

Mökin naapurissa on Solhemin kartano, jonka emäntä on kiintynyt pikkutyttöön. Eräänä päivänä kartanossa ovatkin uudet ihmiset. Emäntä on kuollut. Hän on testamentannut kartanon sympaattiselle sukulaistytölleen Ingridille, joka elää boheemia taiteilijan elämää. Jalkoja maan pinnalla yrittää pitää Ingridin puoliso Victor, elokuvaohjaaja. Hannasta tulee Solhemin ensimmäinen sijoituslapsi vaarin kuoleman jälkeen. Jo Knut on pyrinyt adoptoimaan Hannan huonoin seurauksin. Ingrid ja Victor yrittävät samaa mutta pelkäävät koko ajan Hannan menettämistä, kun tämän äiti hetkittäin pyrkii jättämään päihteet.

Kun äiti pääsee vankilasta ja kun Hanna on jo kasvanut, äiti vaatii tyttöä itselleen. Viranomaiset asettuvat äidin oikeuksien puolelle. Hannasta tulee palkaton kotiapulainen, jota äidin sen hetkinen mies pyrkii käyttämään hyväkseen. Hanna pakenee äitinsä luota nuoruudenrakkautensa ja Solhemissa kesiään viettävän Erikin avulla. Erikille käy huonosti mutta Hanna onnistuu olemaan piilossa pitkään.

Viranomaiset arvaavat Ingridin, joka on ennenkin ottanut oikeuden omiin käsiinsä puolustaessaan holhottejaan, piilottelevan Hannaa kartanon mailla. Ingrid onnistuu amerikkalaisen taitelijaystävänsä avulla järjestämään Hannan USA:han, missä hänestä

kasvaa menestynyt taitelija. Ingridin menettämisen tuska on riipaiseva, vaikka sen avulla Ingrid ja Victor onnistunvat saamaan virallisesti oman lapsen, josta ei heidän ei tarvitse luopua.

Viimeinen taideteos on Hannan liikuttava kehityskertomus. Jo varhain on selvää, kuka on Hanna Stiltje. En usko spoilaavani kenenkään lukukokemusta.

Hanna Stiltjen mukana kulkeva mies osoittautuu hänkin aikanaan Solhemiin pelastetuksi lapseksi. Johnin narkomaaniäiti on kyllästynyt lapseen ja hylännyt tämän huoltoasemalle. Väliaikaiseksi sijoituspaikaksi tule Solhem. Ingrid ja Victor tekevät todella paljon työtä Johnin luottamuksen voittaakseen ja hänen elämänsä vakauttamiseen. Ingridin rajaton rakkaus on parantavinta.

Myös Johnin äiti yrittää välillä ryhdistäytyä. John jollakin tavoin ymmärtää äitiään, vaikka joutuukin turvautumaan Ingridin lupaukseen, että koska tahansa saa pyytää apua. Myös Johnin tapauksessa Ingridin rakkaus ohittaa byrokratian. Johnin elämä ei kuitenkaan suju kovin mallikkaasti; välistä hän elää lähes kuin äitinsä. Ei voi kuin toivoa, että Hannan loppuvaiheen toimet ovat Hannan veljenään pitämälllleen Johnille pelastukseksi.

Äärettömän surullinen on pienen Creacen tarina. Hänellä ei ole edes nimeä, kun Ingrid ja Victor hakevat hänet, jo kohdussa huumeille altistuneen pikkuisen huostaansa. On työn ja tuskan takana pelastaa vauva vieroitusoireista normaaliin elämään. Creasestakin Ingrid ja Victor joutuvat luopumaan, eikä Ingridin äärtön rakkaus voi häntä pelastaa. Veriside on rakkautta vahvempi. Rakkaudella on rajansa.

Solhemiin tuo aika ajoin Ingridin rakkauden piiriin myös pienen Ellenin, jonka äiti ei vaan tahdo jaksaa.

Jäävätkö Ingrid ja Victor aivan yksin, kun he joutuvat luopumaan lapsesta toisensa jälkeen, kun heidän rakkautensa ei riitä, kun byrokratia on aina voitolla?

Hanna Stiltjen näyttelyn aikaan Ingrid ja Victor ovat jo kuolleet. Solhemin uusi omistaja, jonka yhteys paitsi Ingridiin ja Victoriin myös Hannaan selviää loppuratkaisussa. Rakkaus taitaa sittenkin voittaa, vaikkeivät Ingrid ja Victor ole sitä enää näkemässä ja kokemassa. Veriside voi olla myös aidosti siunauksellinen.

Sofia Lundberg: *Viimeinen taideteos* (Det sista konstverket). Suom. Terhi Vartia. Otava 2023. 413 s.

Riitta Vaismaa on kirjallisuuskriitikko

« Previous:

Hayley Campbell (suom Tapani Kilpeläinen):
Kaikki elävät ja kuolleet
(<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/hayley-campbell-kaikki-elavat-ja-kuolleet/>)

Next:»

Hervé Le Tellier (suom Lotta Toivanen):
Poikkeama (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/herve-le-tellier-poikkeama/>)

admin

Vastaa

Viesti

Nimi

Sähköposti

Lähetä viesti

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed \(https://akismet.com/privacy/\)](https://akismet.com/privacy/).

Spefi -romaaneja (Tomi Sirviö)

Bram Stoker: Draculan vieras ja muita kauhukertomuksia (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/bram-stoker-draculan-vieras-ja-muita-kauhukertomuksia/>)

Proudly powered by WordPress (<https://wordpress.org>) | Theme: Content (<https://spicethemes.com>) by
SpiceThemes
